

שֶׁנֶאֱמַר (ויקרא כה) וּקְרַאתֶם דְּרוֹר, וְתִגְדּוּמוּ חֲרוֹת. וְזֶהוּ צְפוֹר דְּרוֹר. שְׁהָרִי מֵיּוֹם שְׁעוֹשָׂה קֵן בְּבֵית, מוֹצִיא בָּנִים, מְגוּרָיו בְּבֵית חֲמִשִּׁים יָמִים, וְלֹא חֲרִיהֶם נִפְרָדִים אֵלּוּ מֵאֵלּוּ, וְזֶהוּ עוֹף שֶׁנֶּקְרָא דְרוֹר - חֲרוֹת.

בֵּא וְרָאָה מָה פְּתוּב, וְקִדְשָׁתֶם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ. מִכָּאֵן יוֹצֵאת חֲרוֹת לְכֻלָּם. וּמִפְּנֵי שְׂיוּצֵאת מִמֶּנּוּ חֲרוֹת, תּוֹרָה שְׂיוּצֵאת מִמֶּנּוּ נִקְרָאת חֲרוֹת. וְעַל זֶה פְּתוּב (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלְחַת, אֵל תִּקְרָא חֲרוֹת אֲלָא חֲרוֹת, וְזוֹ הַתּוֹרָה שֶׁנֶּקְרָאת חֲרוֹת, שְׁהָרִי מָה שְׂמוּצִיא יוֹם זֶה הַעֲלִיּוֹן נִקְרָא חֲרוֹת, וְהוּא חֲרוֹת שֶׁל הַכֵּל. וְזֶה הַיּוֹם הוּא חֲרוֹת עֲלִיוֹנָה, מִשּׁוּם שִׁישׁ חֲרוֹת תַּחְתּוֹנָה וְחֲרוֹת עֲלִיוֹנָה. ה"א עֲלִיוֹנָה, ה"א תַּחְתּוֹנָה. חֲרוֹת עֲלִיוֹנָה. וְחֲרוֹת תַּחְתּוֹנָה שְׂמֻטָּה וְיֻבֵל כְּאֶחָד הֵם. שְׁנֵי מֵינֵי לַחֵם אֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל: אֶחָד כְּאֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם, אֲכָלוּ מִצֵּה, לַחֵם עֲנִי. וְאֶחָד בְּמִדְבָּר, לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם (אֶחָד בְּפֶסֶח וְאֶחָד בְּשִׁבּוּעוֹת), שְׁפָתוּב (שמות טו) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם. וְעַל זֶה קָרָבָן שֶׁל יוֹם זֶה הוּא לַחֵם. וְעַל לַחֵם מִקְרִיבִים כָּל שְׂאֵר קִרְבָּנוֹת, שֶׁהַלַּחֵם הוּא הָעֵקֶר, שְׁפָתוּב (ויקרא כב) וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלַּחֵם שְׂבַעַת כִּבְשִׁים וְגו', וְכָתוּב (שם) מִמּוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תִּבְיֹאוּ לַחֵם תְּנוּפָה וְגו'. שְׂדֵהוּ לַחֵם שֶׁחֲכָמוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל, חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְנִכְסוֹ בְּדַרְכֶיהָ.

עֲתָה יֵשׁ לָנוּ לְהַתְּבוּנָה, בְּפֶסֶח יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִלַּחֵם שֶׁנֶּקְרָא חֲמִץ. פְּתוּב (שמות יג) וְלֹא יֵרָאֶה לָךְ חֲמִץ, וְכָתוּב (שם יב) פִּי כָל אֲכָל מִחֲמֻצָּת. מָה הַטַּעַם? בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שֶׁל הַלַּחֵם הַהוּא הַנֶּקְרָא מִצֵּה. וְעַכְשָׁו

דְּכֻלָּא קְרַאֵן לִיה דְּרוֹר. מָאי דְרוֹר. חֲרוֹת, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ויקרא כה) וּקְרַאתֶם דְּרוֹר, וְתִגְדּוּמוּ חֲרוֹת. וְדָא אִיהוּ צְפוֹר דְּרוֹר. דְּהָא מִיּוֹמָא דְעֵבִיד קֵנָא בְּבֵיתָא אִפִּיק בָּנִין, מְדוֹרִיה בְּבֵיתָא חֲמִשִּׁין יוֹמִין, וְלִבְתֵּר מִתְּפָרְשָׁן אֵלִין מֵאֵלִין, וְדָא אִיהוּ עוֹפָא דְאַקְרִי דְרוֹר: חֲרוֹת.

הָא חֲזִי מָה כְּתִיב, וְקִדְשָׁתֶם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ. מִהֲכָא נִפְקָא חֲרוֹת לְכֻלָּא, וּבְגִין דְּנִפְקָא מִנִּיה חֲרוֹת, אֲוִרֵיתָא דְנִפְקַת מִנִּיה אִקְרִי חֲרוֹת. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלְחַת, אֵל תִּקְרָא חֲרוֹת, אֲלָא חֲרוֹת, וְדָא אֲוִרֵיתָא דְאַתְקִרִי חֲרוֹת דְּהָא מָה דְאַפִּיק יוֹמָא דָּא עֲלָאָה, אִקְרִי חֲרוֹת, וְאִיהוּ חֲרוֹת דְּכֻלָּא. וְהָאִי יוֹמָא אִיהוּ חֲרוֹת עֲלָאָה, בְּגִין דְּאִית חֲרוֹת תַּתָּאָה, וְחֲרוֹת עֲלָאָה. ה"א עֲלָאָה, ה"א תַּתָּאָה. חֲרוֹת עֲלָאָה. חֲרוֹת תַּתָּאָה שְׂמֻטָּה וְיֻבֵל כְּאֶחָד אֵינּוּן.

תְּרִין נִהְמֵי אֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל, חֵד, כֵּד, נִפְקוּ מִמִּצְרַיִם, אֲכָלוּ מִצֵּה, לַחֵם עוֹנִי. וְחֵד בְּמִדְבָּרָא, לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם. (חֵד בְּפֶסֶח וְחֵד בְּשִׁבּוּעוֹת) דְּכְתִיב, (שמות טו) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם וְעַל דָּא קִרְבָּנָא דִּיּוֹמָא דָּא נִהְמָא אִיהוּ. וְעַל נִהְמָא, אֲתִקְרִיבוּ כָּל שְׂאֵר קִרְבָּנֵיךָ. דְּנִהְמָא אִיהוּ עֵקֶר, דְּכְתִיב, (ויקרא כג) וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלַּחֵם שְׂבַעַת כִּבְשִׁים וְגו', וְכָתִיב (ויקרא כג) מִמּוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תִּבְיֹאוּ לַחֵם תְּנוּפָה וְגו', דְּדָא אִיהוּ נִהְמָא דְאַחֲפִימוּ בֵיה יִשְׂרָאֵל, חֲכָמָתָא עֲלָאָה דְאַוִּרֵיתָא, וְעֵאלוּ בְּאַרְחָהָא.

הַשְׁתָּא אִית לָן לְאַסְתְּפְּלָא, בְּפֶסֶח נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִנִּהְמָא דְאַתְקִרִי חֲמִץ, כְּתִיב, (שמות יג) וְלֹא יֵרָאֶה לָךְ חֲמִץ, וְכָתִיב (שמות יב) פִּי כָל אֲכָל מִחֲמֻצָּת (דף קפ"ג ע"ב) מָאי טַעְמָא. בְּגִין יִקְרָא דְהָהוּא נִהְמָא דְאַתְקִרִי מִצֵּה. הַשְׁתָּא דְזָכוּ